

INTERKOMMUNALT FRILUFTSRÅD I HALLINGDAL

v/Magnhild Medgard Skår, folkehelsekoordinator i Hallinghelse,
og Morten Dåsnes, daglig leder i Friluftsrådenes Landsforbund

HALLINGDAL

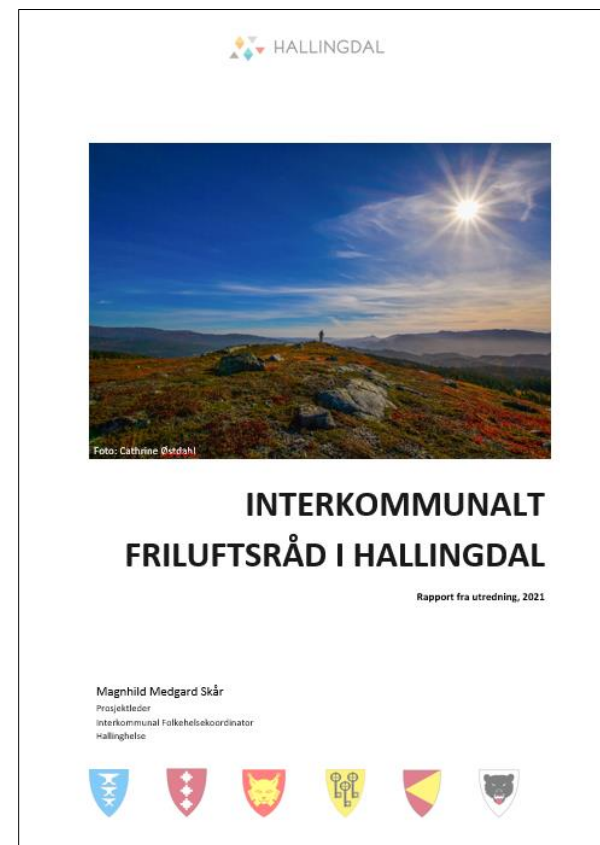
Bakgrunn

- Alle kommunene i Hallingdal har gjennom felles «Handlingsplan for folkehelsearbeid 2018-2021», eller egne kommunale handlingsplaner, vedtatt at det er ønskelig å etablere et interkommunalt friluftsråd i Hallingdal eller at friluftsliv er et viktig innsatsområde i lokale planer.
- I «Felles handlingsplan for økt fysisk aktivitet for alle – Aktiv i Viken 2021-2022» er det å støtte opp om etablering av nye interkommunale friluftsråd et av tiltakene for å nå målene om økt fysisk aktivitet i befolkningen.
- Viken fylkeskommune har uttalt at de har et sterkt ønske om at det etableres friluftsråd i Hallingdal.
- Vedtak i regionrådet 28. mai 2021: «Regionrådet er positive til Regionalt Friluftsråd og arbeider videre med saka gjennom Strategisk plan».
- Strategisk plan for Hallingdal 2022-2025: «Vurdere innføring av regionalt friluftsråd i 2022».

Arbeid med utredningen

- Mai til november 2021:
 - Gjennomført interessentmøter med
 - Alle kommunene
 - Destinasjonsselskapene
 - Idrettslagene
 - DNT og flere friluftsråd
 - Spørreundersøkelse sendt ut til 56 organisasjoner, lag og foreninger i Hallingdal og delt på kommunenes hjemmesider og sosiale medier: Resultat = 66 respondenter

Interkommunalt friluftsråd

Kva?

- Forpliktende organisert samarbeid mellom to eller flere kommuner om felles friluftsoppgaver
- Overtar/utfører ofte oppgaver for medlemskommunene
- Ivaretar oppgaver kommunene normalt ikke vil løse på egen hånd
- Ikke være en konkurrent eller overta oppgaver som i dag ivaretas av frivillige organisasjoner, men støtte opp under frivilligheten
- Mål: et naturlig «nav» mellom kommunene og andre organisasjoner som jobber med friluftslivsrelaterte saker

Foto: Paul Lochart

Kvifor?

- Mer effektiv utnytting av ressurser og sette friluftslivsaker på dagsorden i regionen.
- Flere og bedre friluftsmuligheter og –tilbud til innbyggerne og besøkende i region enn det kommunene klarer hver for seg.
- Friluftsområder kjenner ikke kommunegrensene. Friluftsrådene utgjør naturlige regioner for utøving av friluftsliv og for arbeid med friluftsoppgaver.

→ Folkehelsegevinst

→ Oppvekst for barn og unge

→ Bo og bli-lyst

→ Covid19: økt interesse for friluftsliv

→ Bærekraft

→ Tilgang på friske midler og tilskudd

→ Overordnede lover, planer og strategier

Lover, stortingsmeldinger, regionale og kommunale planer, strategier og handlingsplaner.

Lov om folkehelsearbeid, Friluftsloven, Handlingsplan for friluftsliv, Handlingsplan for folkehelse i Hallingdal, kommunale planstrategier, handlingsplaner og delplaner.

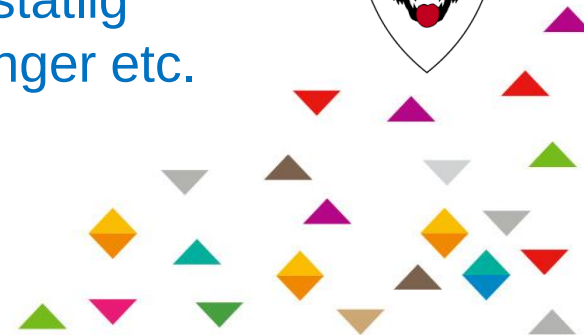
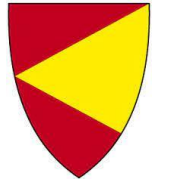
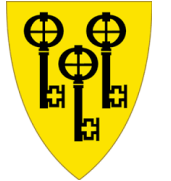
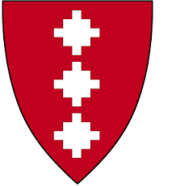
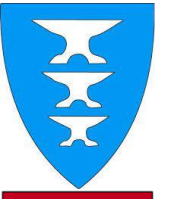

Tilbakemeldinger fra kommunene

- Positiv interesse
- Varierende kjennskap til friluftsråd
- Kostnadsspørsmål

Kommunenes forslag til arbeidsområder for friluftsråd:

Kompetanseorgan og «nav», høringspart i regulerings og planarbeid, politisk talerør, grunneieravtaler, søke midler, aktivitetstiltak, tilrettelegging for ulike brukergrupper, systematisk arbeid mot skole/bhg, miljø- og klimaaksjoner, statlig sikring av friluftsområder, kartleggingsarbeid, informasjonsarbeid, fagsamlinger etc.

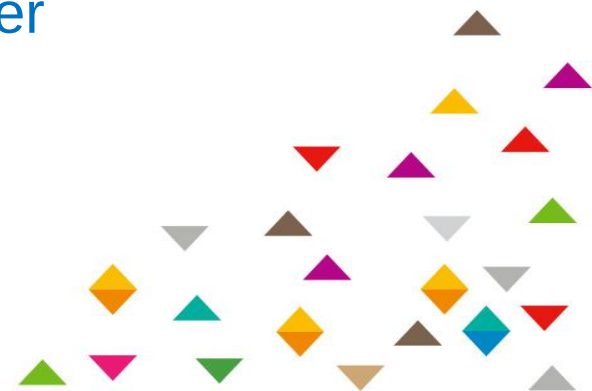

Tilbakemeldinger fra lag, foreninger og organisasjoner

- Spørreundersøkelse med 66 respondenter
- På spørsmål om etablering av interkommunalt friluftsråd vil være nyttig for Hallingdal svarte 72,3 % «ja» (47), 6,2 % «nei» (4) og 21,5 % «vet ikke» (14)

Hva de mener friluftsråd i Hallingdal bør arbeide med:

- Innbyggerne i fokus, ikke næringsliv og økonomi
- Forvaltning og økt samhandling
- Tilrettelegging
- Informasjon
- Aktiviteter, kurs, opplæring
- Hjelp til å skaffe finansiering og midler
- Kompetansesenter
- Nettverk

Oppgaver til friluftsrådet

Medlemskommunene bestemmer hvilke arbeidsoppgaver friluftsrådet skal ha.

Oppgavene bestemmes ut fra behovet i regionen og ut fra hvilken arbeidsfordeling som er hensiktsmessig mellom kommunene, friluftsrådet og eventuelle frilufsorganisasjoner.

Forslag til tiltak

ETABLERTE TILTAK:

- Læring i friluft/ stedsbasert læring
- Naturlos
- Sommerskole/friluftsskoler
- Friluftslivets ferdelsårer
- Skilting/merking av stier/løyper

MÅLGRUPPE:

- Lærere, skoler og bhg.
- Alle
- Barn/unge
- Alle
- Alle

SAMARBEIDSPRATNER:

- Skoler/bhg, lag og foreninger
- Organisasjoner, frivilligsentraler
- DNT
- Fylkeskommune/kommune
- DNT, grunneiere velforeninger m.fl.

FORSLAG TIL NYE TILTAK:

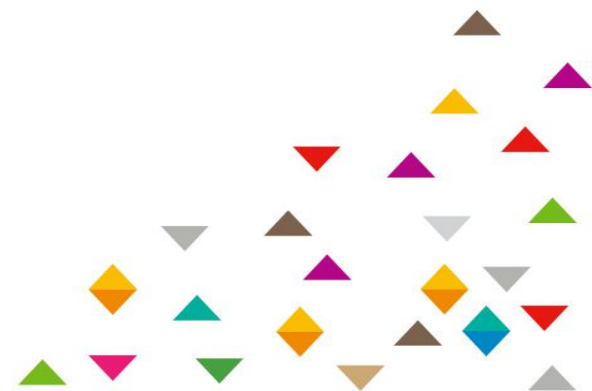
- Aktivitetstiltak
- Miljø- og klimaaksjoner
- Friluftsporter i kommuner
- Informasjonstiltak
- «Elvelangs» i alle kommuner
- Sykkel- og skisatsing

- Seniorer og flyktninger
- Alle
- Alle
- Ulike brukergrupper/alle
- Alle
- Alle

- Frivilligsentralene
- Frivillige organisasjoner
- Kommuner, lag/foreninger m.fl.
- Destinasjonsselskaper m.fl.
- Frivillige organisasjoner
- Tråkk n' Roll og idrettslag m.fl.

Organisasjonsmodell

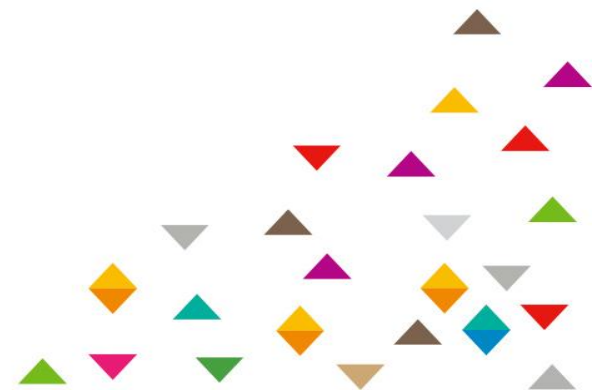
- FL og Miljødirektoratet anbefaler at flest mulig friluftsråd organiserer seg som kommunalt oppgavefellesskap.
- Det bør også etableres en samarbeidsgruppe med representanter fra andre interesseorganisasjoner, for å ivareta dialogen og det praktiske samarbeidet med disse.
- Et frittstående friluftsråd med bare enkeltkommuner som medlemmer vil være den enkleste og mest bærekraftige løsningen.

Økonomi

- Basis for etablering og drift av alle regionale friluftsråd er kommunal kontingent, supplert med driftsstøtte fra fylkeskommunene og administrasjonsstøtte fra staten.
 - driftsstøtte – ukjent, ca 150.000-200.000 kr
 - administrasjonsstøtte, minimum 120.000 kr (80 % stilling eller mer)
 - kommunal kontingent, totalt 337.000-387.000 kr (80-100 % stilling)
- Kommunal kontingent er normalt et grunnbeløp pluss et bestemt beløp pr. innbygger:
 - 70/30 fordeling:
 - 20.000 kroner flatt + 13 kroner per innbygger (100 % stilling)
 - 16.750 kroner flatt og 11,5 kroner per innbygger (80 % stilling)
 - Flat utgift per innbygger:
 - 18,8 kroner per innbygger (100 % stilling)
 - 16,4 kroner per innbygger (80 % stilling)

Forslag til budsjett

Alternativ 1: 100 % stillingsressurs

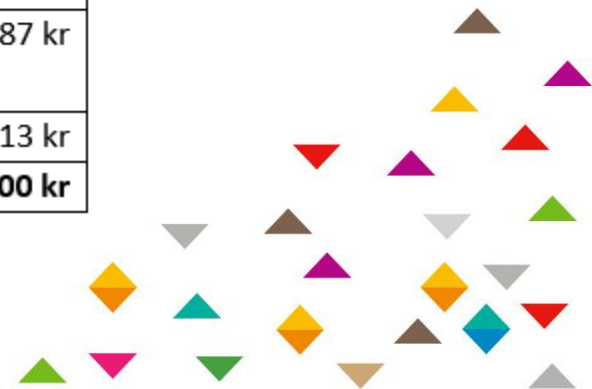
Kostnader	Sum
Lønn inkl. sosiale kostnader	810 000 kr
Administrasjon og reiser	100 000 kr
Aktiviteter og prosjekter	690 000 kr
SUM KOSTNADER	1 600 000 kr

Inntekter	Sum
Administrasjonsstøtte stat	120 000 kr
Tillegg for kommunetall	40 000 kr
Tillegg for kontingent >kr 15	30 000 kr
Tillegg for areal	25 000 kr
Driftsstøtte fylkeskommune, 9,7 kr per innbygger*	200 000 kr
Prosjektmidler stat/fylke/stiftelser	797 525 kr
Medlemsavgift 18,8 kr pr. innb.	387 475kr
SUM INNTEKTER	1 600 000 kr

Alternativ 2: 80 % stillingsressurs

Kostnader	Sum
Lønn inkl. sosiale kostnader	648 000 kr
Administrasjon og reiser	80 000 kr
Aktiviteter og prosjekter	622 000 kr
SUM KOSTNADER	1350 000 kr

Inntekter	Sum
Administrasjonsstøtte stat	120 000 kr
Tillegg for kommunetall	40 000 kr
Tillegg for kontingent >kr 15	30 000 kr
Tillegg for areal	25 000 kr
Driftsstøtte fylkeskommune. 7,3 kr per innbygger*	150 000 kr
Prosjektmidler stat/fylke/stiftelser	647 887 kr
Medlemsavgift 16,4 kr pr. innb.	337 113 kr
SUM INNTEKTER	1 350 000 kr

Økonomi fordelt pr. kommune

Utgift fordelt på hver enkelt kommune ved 70/30 fordeling:

Kommune	Innbyggertall	Alternativ 1, 100 % stilling	<i>Kostnad per innbygger</i>	Alternativ 2, 80 % stilling	<i>Kostnad per innbygger</i>
Hol	4434	77 642 kr	17,5 kr	67 741 kr	15,3 kr
Ål	4648	80 424 kr	17,3 kr	70 202 kr	15,1 kr
Gol	4636	80 268 kr	17,3 kr	70 064 kr	15,1 kr
Hemsedal	2546	53 098 kr	20,7 kr	46 029 kr	18,1 kr
Nesbyen	3262	62 406 kr	19,1 kr	54 263 kr	16,6 kr
Flå	1049	33 637 kr	32,1 kr	28 814 kr	27,5 kr

Utgift fordelt på hver enkelt kommune ved flat innsats per innbygger:

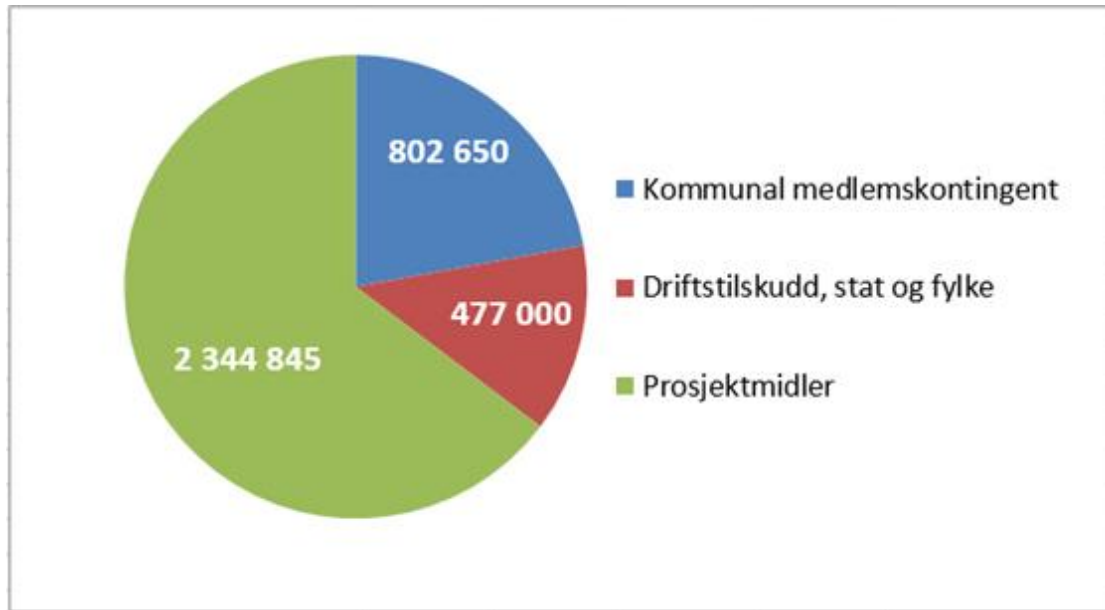
- 18,8 kroner per innbygger i 100 % stillingsressurs
- 16,4 kroner per innbygger en 80 % stillingsressurs

Kommune	Innbyggertall	Alternativ 1, 100 % stilling	Alternativ 2, 80 % stilling
Hol	4434	83 359 kr	72 718 kr
Ål	4648	87 382 kr	76 227 kr
Gol	4636	87 157 kr	76 030 kr
Hemsedal	2546	47 865 kr	41 755 kr
Nesbyen	3262	61 326 kr	53 497 kr
Flå	1049	19 721 kr	17 204 kr

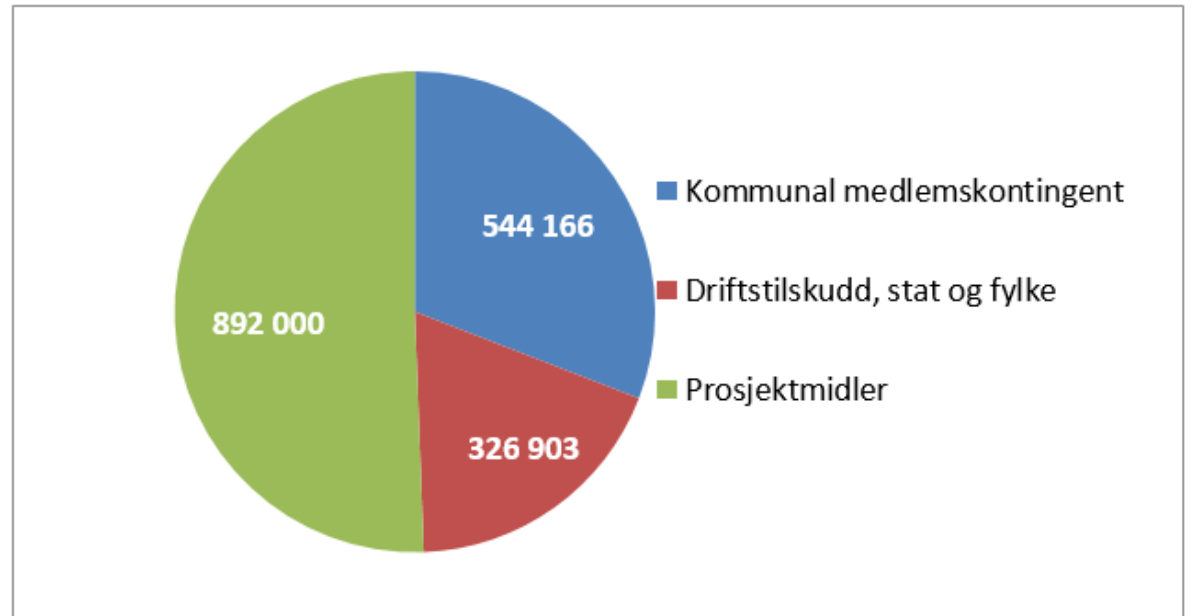

Eksempel fra Grenland friluftsråd

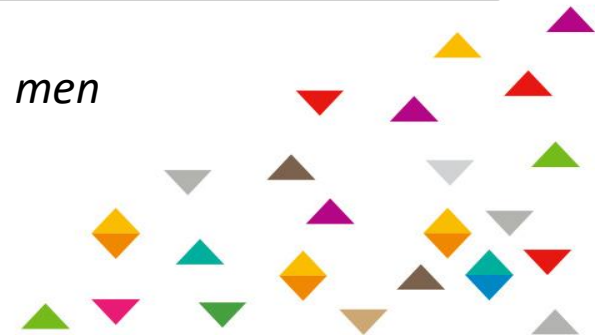
2021

2015 (første driftsår)

«Det er alltid prosjektmidler å hente til gode tiltak. Utfordringen er som regel ikke å få penger, men å følge opp forpliktelsene de medfører». Bjørnar Løkstad, Daglig leder Grenland friluftsråd

Oppsummering

- Regionalt friluftsråd vil se helhetlig på innsatsområder for hele Hallingdal, på tvers av kommunegrenser. Viktig at et friluftsråd prioriterer jevn innsats i alle medlemskommunene over tid. Innsatsen vil naturlig variere noe fra år til år, men over tid bør den være relativt jevn.
- Regionalt friluftsråd vil være et kompetanseorgan innen friluftslivssaker i Hallingdal og et nav mellom kommuner og andre organisasjoner.
- Det er bred interesse for å etablere friluftsråd i Hallingdal, både hos lag, foreninger, organisasjoner, idrettslag, destinasjonsselskaper og de fleste kommunene.
- Kommuneøkonomien kan spenne bein under opprettelsen av et friluftsråd. Motargumenter for dette er at et friluftsråd vil gi mye tilbake til kommunene, både i tilførte prosjektmidler, omsetning, økt bo- og blilyst for innbyggerne, bedre folkehelse og mer aktivitet for alle.

Takk for oppmerksomheten

Magnhild Medgard Skår

Hallinghelse

magnhild.medgard.skar@hallingdal.no

Tlf: 977 30 561

Morten Dåsnes

Friluftsrådenes Landsforbund

morten@friluftsrad.no

SPØRSMÅL?